

Økologi Kongres, Vingsted 23 – 24 november 2011,

Temamøde A4. Dansk Proteinfoder til svin og fjerkræ

Niels Finn Johansen, Videncentret for Landbrug, Fjerkræ

100 pct. fodring af svin og fjerkræ, muligheder og begrænsninger

Resume

Kommissionens forordning nr. 889/2008 tillader indtil 31. december 2011, at 5 % af tørstof af landbrugsoprindelse kan være konventionelt i foder til økologiske enmavede dyr. Fra januar 2012 skal alle ingredienser dog være økologiske. Fiskemel anses ikke for at være af landbrugsoprindelse, men er på en liste over animalske produkter, der kan anvendes indtil 31. december 2011. Fiskemel anses hverken for økologisk eller konventionel. Det er uklart, om fiskemel, kan anvendes efter 31. december 2011. Forordningen indeholder en liste over stoffer og produkter, der kan anvendes til forarbejdning af økologiske fødevarer og foderstoffer. Kun stoffer, der er nævnt på listen, kan anvendes.

GMO og syntetiske produkter, herunder - aminosyrer er ikke tilladt i foder til økologiske dyr.

Eventuel udsættelse af 100 % økologisk fodring

I øjeblikket gennemføres der forhandlinger mellem medlemsstaterne, SCOF-Gruppen og Europa-Kommissionen. Spørgsmålene er, om en udsættelse kan accepteres – og under hvilke betingelser?

Det seneste forslag fra Kommissionen er; i foder til enmavede dyr skal 3 % konventionelle ingredienser af landbrugsoprindelse være tilladt i 2012. I 2013 bør denne andel reduceres til 1 % og i 2014 bør fodring være 100 % økologisk. Andelen af konventionelle ingredienser kan beregnes som et gennemsnit over et år. For så vidt angår fiskemel er det foreslået, at det skal forblive på listen over ingredienser, som kan bruges (formentlig også efter 2013?). Det er uklart, hvad der vil være resultatet af forhandlingerne. En endelig beslutning vil først træffes 24. – 25. november 2011, på hvilken dato Kommissionen har sit næste møde.

Utilstrækkelig forsyning af aminosyrer

Aminosyrer er de mursten, hvorfra protein er bygget. Der findes 21 forskellige aminosyrer, hvoraf halvdelen af dem betragtes som væsentlige, dvs. dyrene kan ikke syntetisere aminosyren, og derfor skal disse aminosyrer indgå i foderet. I fjerkræ, er methionin den første begrænsende aminosyre, dvs. den sværeste aminosyre at forsyne i tilstrækkelig mængde. Cystin og lysin er nummer 2 og 3. Hos svin er lysin den først begrænsende aminosyre Methionin, cystin og lysin er derfor de vigtigste aminosyrer at fokusere på, når vi vurderer mulighederne for at sammensætte afbalanceret foder til økologiske svin og fjerkræ i fremtiden.

Konsekvenserne af AA mangel på produktivitet og velfærd

Hvis dyret ikke er forsynet med tilstrækkelige mængder af methionin og lysin, vil produktiviteten falde, herunder lavere tilvækst og lavere produktion af æg hos æglæggende høner. Dyrene vil blive stressede og aggressive, og dette kan føre til fjerpilning og kannibalisme hos fjerkræ og halebidning hos svin

Selv nu, når 5% konventionelle ingredienser (hovedsagelig majs gluten og kartoffelprotein) og fiskemel er inkluderet i foderet, er det vanskeligt at udforme et afbalanceret foder. Især er det vanskeligt at opfylde kravene til unge dyr. Fra januar 2012 vil det blive endnu vanskeligere.

For meget protein

I praksis løses problemet med lave niveauer af methionin og lysin i ingredienser ved at fodre med foderblandinger med et højt indhold af protein. Dette fører til en væsentlig overforsyning af protein. Normalt vil overforsyning af protein ikke forringe velfærd for dyrene, men i betragtning af "bæredygtighed" og "miljømæssige konsekvenser" er overforsyning af protein ikke acceptabelt. Gødning fra dyrene bliver våd og klistret, strøelseskvaliteten bliver dårlig, større mængder af kvælstof udskilles og ammoniakemission vil stige, hvilket medfører forurening af området omkring fjerkræbedrifter.

Under sessionen bliver det vist, at 100 % økologisk fodring vil forværre problemet med overforsyning af protein. Udelukkelse af fiskemel vil forværre det endnu mere. Det vil blive demonstreret, at hvis nye økologiske høj værdi protein produkter som fluelarvemel, muslingemel, hampekage og sesamkage eller gærede aminosyre produkter er inkluderet i kosten, vil det være muligt at udforme helt afbalanceret kost, selv for unge dyr. Men det vil være dyrt.

Alternative højværdi proteinkilder

Mulige kilder præsenteret under sessionen er økologisk majs gluten, - kartoffelprotein - alger, - fluelarvemel, - regnorme, - quinoa – hampekage, - sesamkage og gærede aminosyre produkter. Anvendelse af sådanne ingredienser, gør det muligt at udforme helt afbalanceret foder, selv for unge dyr. Bortset fra teknikker til produktion af økologisk fermenterede aminosyreprodukter, er de teknikker til produktion af de nævnte høj værdi produkter allerede kendt, men produkterne produceres i øjeblikket i helt utilstrækkelige mængder - eller slet ikke. Produkterne er meget dyre, men hvis bedre produktionsteknikker udvikles, kan produkterne sandsynligvis blive billigere.